

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — **Za inserate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. **Velja** za celo leto 1 gid. 20 kr., za pol leta 60 kr. — **Denar** naj se pošilja: **Upravništvu „Domovine“ v Celji**

Zakaj se usiljuje slovenskim otrokom nemški jezik?

Slovenec je trpin, odkar je Nemec njegov sosed, trpin v gospodarskem kakor tudi v narodnem obziru. Nekdaj smo bili Slovenci jedno telo, jeden narod, ki se je razširjal daleč čez štirške in koroške meje. Mnogo krajnih in drugih lastnih imen v sedaj čisto nemških pokrajinah so živ dokaz, da so tam nekdanj Slovenci bivali in da se je tam govorila slovenska beseda.

Brez tujega gospodstva živel je naš narod po lastnih svojih postavah, vladali so ga slovenski narodni knezi, ki so ž njim govorili v slovenskem jeziku. Pa prišel je siloviti Nmec nad nas z nemškimi uradniki in učitelji. Naseljevali so se v sredini našega naroda in si postavljali mogočne gradove z žuli in z denarjem našega kmeta, ki je potem ošabnim graščakom moral tlako delati. Naš materni jezik je bil iz šol in uradov pahnen in v kmečko kočo pregnan. Z našim denarjem zidali so si Nemci nemške šole, izrejali v teh šolah naše otroke v tujem jeziku, v tujem duhu — in tako se je nadaljevalo skozi stoletja. V sedanjem stoletju še le vzdramili so se tlačeni narodi in se jeli zavedati svojih, pravic svoje narodnosti. Tako tudi naš narod. Po hudih borbah pridobili smo si vsaj deloma slovenske ljudske šole, v katerih se naj naši otroci poučujejo v našem maternem jeziku. A še teh edinih slovenskih šol, katere smo si priborili nam Nmec ne privošči. Znano je, katerih sredstev se poslužujejo v to svrhu, da bi ponemčili naše otroke, jih izneverili

narodu in maternemu jeziku ter tako odgojali tiste izdajice svojega rodu, katere imenujemo nemčurje. Znano je tudi, kako Nemci navadno opravičujejo ta svoja prizadevanja. Zgolj iz ljubezni do slovenskega naroda, pravijo, mu usiljujejo nemški jezik, kajti ta je slovenskemu ljudstvu tako potreben kakor vsakdanji kruh. Žalibog je dosti takih, ki se dajo s takimi hinavskimi, licemerskimi besedami preslepiti in ki verujejo, da je Nemcu res le mar za blagor našega ljudstva. Prav hvaležni smo torej nemško-židovskemu graškemu listu „Tagespost“, da je minoli teden jasno in odkritosrčno besedo spregovorila o nakanah in namenih naših Nemcev glede ponemčevanja naše dece in s tem nekaterim zaslepljencem oči odprla. „Graška Tagespošta“ priznava, da so razmere na Spodnjem Štajerskem take, da je Nmec navezan na Slovence in da brez tega ne more živeti. Ker pa Slovenec in Nmec govorita vsak svoj jezik ne more slednji z našim ljudstvom občevati, kar je pa, če hoče živeti, neobhodno potrebno. Vsak pameten in pravičen mož bo rekel: Če hoče Nmec s Slovincem občevati, naj se potruzi, priučiti se slovenskemu jeziku. „Graška Tagespošta“ pa je nasprotnega mnenja, rekoč: Slovenci naj se uče nemščine, da bode Nemcem mogoče ž njimi občevati ter med njimi lagodno živeti. Torej Slovenci naj se za to nauče nemškega jezika, ker je to — Nemcem koristno. Po naših nazorih tiči v tem zahtevanji skrajna židovsko-nemška predrznost in nesram-

nost: Ti slovenski deželan, uči se tujemu jeziku, da omogočiš tvojemu sovražniku življenje na tvoji zemlji; uči se slovenski trpin tujemu jeziku, da se bodo mogli o tvojih žuljih rediti nemški vsiljenci; zanemarjaj svoj materni jezik, a ubijaj si v glavo jedino zveličavno nemščino, da bodeš za to hlapec in rob, privandran Nemec pa tvoj gospod; posveti vse svoje moči učenju blažene nemške govornice, da bode tem lože zatiral tujec tvojo starodavno slovensko domovino, da bode tvoj sto in stoletni sovrag tem preje postavil na razvalinah narodnosti slovenske zaželjeni germanski most do Adrije. To je torej zahteva, katero je brez vseh ovinkov nedavno izrekla graška „Tagespošta“. Ne zmenili bi se mnogo za takšne izjave židovsko-nemškega lista, a ne mislimo, da te želje goji in da se za ta cilj bojuje le „Tagespošta“ s svojimi krščenimi in nekrščenimi prilepki. Morali bi biti slepi, ako bi ne uvideli, da te iste želje goje i višji in odločilni krogi v Gradcu in na Dunaji, izvzet ni niti naš preljudi oče grof Wurmbrand.

Kako težavno stališče proti vsem tem mnogoštevilnim nasprotnikom imamo posebno mi štajerski Slovenci, so zopet pokazali dogodki zadnjih dni v deželnem zboru graškem. Nemška večina je sklenila, da se imajo z nagradami podpirati in obdariti tisti spodnještajerski učitelji, kateri proti vsem postavam najbolj pospešujejo ponemčevanje naše slovenske mladine v ljudskih šolah.

Ni čuda, da so se proti takemu v nebo kričečemu početju naši poslanci dr. J. Sernec, dr. I. Dečko in dr. Lipold, kar najodločneje uprli. Dasiravno ta krepki upor pri nemških gospodih seveda ni imel uspeha, nas to odločno postopanje vendar tem bolj veseli, ker se nam v takšnih razmerah in pri takšnih krivicah vedno bolj usiljuje prepričanje, da nam do naših pravic zamore pripomoči edino le odločnost, vstrajnost in ona neomahljiva in brezozirna narodna značajnost, katero nam veleva Jurčič:

„Tvrđ bodi, neizprosén, mož jeklén
Kadar braniti je časti in pravde
Narodu in jeziku svojemu!“

Celjske novice.

(**Posojilnica v Celji**) je v svoji skupni seji dne 11. t. m. sklenila, dajati posojila na goli hipotekarni kredit proti 5 $\frac{1}{2}$ % in na poroke proti 6% obrestovanju. Od sedaj naprej opusti se tudi 1% pristojbina za posebno rezervo in zaračunilo se bode samo od vsacega posojila enkrat za vselej in sicer: do 500 gld. 1 $\frac{1}{2}$ %, od 500 gld. do 3000 gld. 1 $\frac{1}{4}$ %, in od 3000 gld. naprej 1 $\frac{1}{10}$ % na upravnih stroških. Hranilne vloge se bodo obrestovale kakor do sedaj po 4 $\frac{1}{2}$ %. To so jako zdatne olajšave nasproti dolžnikom.

(**Južno-štajerska hranilnica**) v Celji, edina hranilnica na Štajerskem, ki slovenski uraduje, je imela lani kaj lepe vspehe. Denarnega prometa je bilo 1.065.902 gld. Hranilnih vlog je imela 729.140 gld. od 1383 strank. Posodilo se je 301 stranki 223.252 gld. — vsa posojila znašajo 658.341 gld. Čistega dobička je bilo 3938 gld., ki se je prideljal prihranjeni zalogi, katera je vsled tega narasla na 6061 gld. To je lep napredek za mladi zavod, ki posluje še le 3 leta.

(**Novo kopaljšče**) ob Savinji so si ustanovili tukajšnji Slovenci.

(**Poučljivo za Nemce**). Celjski nemški list se srdi, da ima občina Nova cerkev samo slovenske napise in naznanila, češ, melodičnega svetovnega jezika vindšarjev ne razume vsak, kdor pride v Novo cerkev. — Gledé slovenskega jezika se ne bomo ozirali na razsodbo „D. Wacht“; ona naj sodi svoja kopita. O stvari sami bi pa dotičnemu dopisniku samo to le odgovorili: Ako naši Nemci bodisi v Gradcu bodisi na slovenskem Štajerskem našem jeziku v slovenskih krajih ne priznavajo nobene veljave, ako nosijo postaje deželne železnice v naši Savinjski in Šaleški dolini jedino le nemška imena vkljub temu, da se tukaj nahaja 99% Slovencev, ako se na tej železnici nahajajo za vse te nemščine večinoma nevedše Slovence le nemška naznanila in predpisi, ako se dalje v mestih in enemu delu trgov na Spodnjem Štajerskem, katera štejejo poleg večine renegatov tretjino, polovico in še več Slovencev in le poščico pravih Nemcev, načeloma ne dobi in ne vidi ne enega slovenskega napisa, — potem se tudi ne smejo čuditi mali občini Nova cerkev, ki ne šteje

menda nobenega Nemca — in slovenskim njenim napisom. — Gledali pa bode te prevzetna nemška gospoda, kadar se bode naše ljudstvo predirnilo popolnoma iz narodnega spanja; občina Nova cerkev ne bode stala skoraj sama slovenskim občinam v vzgled, temveč slovenski Štajer pokazal bode povsod od Drave in Mure do Save svoj slovenski značaj. Tudi našem narodu obveljalo bode geslo: „Kakor drugi tebi, tako ti drugim!“ To si naj naši Nemci in nemškutarska njihova garda dobro zapomnijo in rajše skrbé za to, da ne bodo storili ničesar drugim, kar njim samim ni ljubo. — „D. Wacht“ pa bodi še povedano, da imajo o jeziku odločevati slovenske občine same z ravno isto pravico kot nemške — brez njenega „višjega nadzorstva“!

(Obesil se je) v torek dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne mestni cestinar Josip Czerny. Rovščina pripravila je že osivelega starca do obupnega sklepa. Bil je baje odpuščen iz službe, ker se mitnina pri kolo-dvoru več ne pobira na mestu, temveč za račun pri voznini.

(Nesreča v rudniku.) Pri Kasazah v Celjskem okraju zgodila se je nesreča v rudniku bratov Sonnenberg. Vsled eksplozije jamskih plinov bil je usmrčen jeden rudar, dva pa sta težko ranjena.

(Pri bodočih porotnih obravnava) bode predsedoval g. predsednik dr. A. Grčar. Glasovali bodo pa gg. svetniki: L. Ratek, Fr. Lulek, J. Reiter in A. pl. Wurmser.

(Znižana voznja za vinske trte.) C. kr. priv. juž. železnica je dovolila v prospéh vinoreje, ki je po trtni uši že toliko trpela, znižano voznino za vsakojako težo trt po vseh progah južne železnice in po progí Dunaj-Pottendorf-Dum. Novomesto za sedaj do konca leta 1892. Za hitrovoznno blago se plačuje po ceniku tovornina v vrsti II. (namesto hitrovoznine) za prevoznjo kot tovrno blago se pa plačuje tovornina v vrsti X. namesto tovornine v vrsti II.)

(Po Savinjski dolini) se seje mnogo ovsa, ki se primeroma lahko in dobro proda. Le škoda, da vrsta tega žita, ki se seje tukaj ni najboljša in kmetje večinoma za boljše seme še ne vedó. Ravno taka je tudi gledé mnogih drugih poljskih pridelkov. Pa kako bi tudi? Kdo bode kmeta poučil, kje kaj boljšega izvé in dobí? „Štajersko kmetijsko društvo“ v Gradci s svojimi podružnicami po deželi je za prostega slovenskega kmeta skoro nepristopno; če ostane tako, kakoršno je do sedaj bode tudi brez vpljiva in koristi. Po naših šolah se pa morajo slovenski otroci nemščine učiti, da bodo „pred obličjem“ deželnega glavarja izobraženejši, in da bodo vredni biti v očetovskem varstvu

deželnega odbora. Za potrebne, stvarne reči je tam seveda premalo prostora. Kje in kako se dobi boljše seme, kako seme menjavati, kako polje gnojiti in obdelovati, to bode slovenski kmet že sam izumel, da le nemški zna.

(Baron Hackelberg) ni tako prazna glavica! — Ko je gospod Hackelberg v deželnem zboru pripovedoval (hoteč dokazati potrebnost nemščine po slovenskih krajih), da so morali o vojaških manevrih zadnje jeseni slovenske napise po slovenskih krajih celjske okolice z nemškimi nadomestiti, ker bi sicer vojaki ne vedeli, kje so in kam se jim je obrniti. Pri tem sem si pa mislil, kaj bi bilo z našo vojsko, ako bi morala na Ruse ali na Italijane? Kdo bi ondašnje napise zamenjal z nemškimi, da bi vojaki vedeli kam se obrniti? Pa glejte, kako se je barona Hackelberga trditev uresničila. Ni še tega teden dnij, ko sem se sprehajal po celjskem mostu in je peščica konjkov, ne vem katerega polka, prijezdila iz mesta. Do srede mostu dospevši, so konjiki obstali in se ozirali na okrog, pa se na to vrnili zopet v mesto. To bi ne bilo nič čudnega, ker vojaki so bili zašli. „Celjski Nemeč“ pa, ki je tedaj po mostu pohajkoval in videl vračajoče se vojake, je takoj uganil pravi vzrok vrnitvi in vzkliknil: „Do hop ces, die bindišen tofeln am ran und der soldot sul noher bisen, bohín er egen hot!“ Hackelberg, pravo si zadel v deželnem zboru! — Naše zahteve so le naša ustavna prava!

(Tukajšnji konfuzni listi „D. Wacht“) se v svoji zadnji številki zopet zaganja v strastni svoji budalosti v ravno kar v naši tiskarni izišlo dr. Romihovo „Obrtno knjigovodstvo“, ter jo imenuje ponesrečeno knjigo, opirajoč se na izjavo „Slovanskega Sveta“, nadejajoč se, da bore število najvinih njenih naročnikov in čitateljev itak ne čita slovenskih listov, torej se jim lahko laže, kakor se ji ravno ljubi. Da pa se občinstvo prepriča, kako piše „Slovanski Svet“, na katerega se opira smešni pisar „D. W.“ navajamo tu od besede do besede oceno njegovo o omenjeni knjigi:

Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah. Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob jednem priložna knjiga za obrtnike. Spisal dr. Tomaž Romih, meščanske in obrtne nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Celje 1892. Str. 177 str. vel. 8. Cena s platnenim hrbtom vezani knjigi 1 glđ., po pošti 10 kr. več. Dobiva se pri založniku Drag. Hribarju v Celju. Kar se dostaje zunanje oblike, je popir močan, tisk izredno čist in lep, in kaže, da tiskarna more zmagovati različne tehnične težave, kakoršne so ravno v tisku te knjige, napolnjene z

raznimi vzorci. Pisatelj se je držal nemške J. Gruberjeve knjige, ki se rabi kot učna knjiga na obrtnih nadaljevalnih šolah z nemškim jezikom, vendar pa je pisal samostalno tudi vsled skušenj, ki jih ima kot učitelj na meščanski in nadaljevalni šoli. Tehnične izraze je jemal iz Cigaletovega prevoda menjškega zakona, iz Bartlovega slovarja in za potrebo jih je prirejal po hrvaški terminologiji. Tudi tukaj je v interesu razvoja slovenskega jezika, sosebno leksikalnega gradiva, da naši jezikoslovci natančno presodijo knjigo, da se bode vedel pisatelj ravnati pri možnem drugem izdanju. Vsekakor pomeni „Obrtno knjigovodstvo“ napredek v slovenskem šolskem slovstvu.

Tako niše „Slovanski Svet“ o dr. Romihovi knjigi in malodane popolnoma jednake ocene priobčili so tudi drugi slovenski listi. Kar laže „D. W.“ o omenjeni knjigi, nas seveda ne vznemirja, a pomilovalno pa se moramo smijati, ko pri tem zaničljivo omenja tudi našo tiskarno. S takimi svojimi napadi zdi se nam, kakor utaplajoči, ki se poprijemlje vsake bilke, da bi se rešil — ali se pa bode tudi rešil, osobito ta utopljenec, to je vprašanje.

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini.) Preč. g. dekan J. Stoklas v Brežicah je dobil faro Braslovče, preč. g. J. Jazbec, dekan v Marenbergu, faro v Slov. Gradcu. Č. g. Fr. Murkovič je postal kaplan pri Mali Nedelji, g. Fr. Moravec pa v Št. Petru pri Radgoni.

(Sv. birma) se bode letos delila na Dravskem polju, v Ljutomerskem dekanatu, v sledečih farah laške dekanije: in sicer junija meseca: Laški trg (19.), Loka (20.), Trbovlje (21.), Dol (22.) ter v farah Šaleške doline: Št. Ilj (11.), (Skorle 12.), Šmartin (13.), Šmihel (14.)

(Vabilo na II. redno občno zborovanje) podružnice sv. Cirila in Metoda za Laški trg in okolico, ktero bode dne 18. aprila 1892 ob 4. uri popoldne v pivarni g. Sim. Kukeca na Laškem. Vspored: 1. Poročilo o vspehu podružnice. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Volitev novega odbora in dveh zastopnikov za veliko skupščino. 4. Vplačevanje letnine za 1892 in sprejemanje novih udov. Po zborovanju koncert, katerega priredi mešan zbor laških pevcev. Vstopnina prosta. Darovi se hvaležno sprejemajo v prid podružnice. K obilni udeležitvi uljudno vabi vse prijatelje družbe in narodnega gibanja na Laškem. Odbor.

(Vabilo uljudno) k občnemu zboru možke podružnice sv. Cirila in Metoda v Šentjurji ob južni železnici na belo nedeljo

24. aprila ob 5. uri popoldne pri „Cestnem“. 1. Govor predsednikov. 2. Volitev treh udov, da pregledajo račune. 3. Volitev novega odbora in 4. Govor preč. g. Al. Krefta.

Odbor.

(V Sevnici) je stopil v pokoj g. sodnik Turn.

(Dražbe za zidanje novih šol) bodo v Ljutomeru 20. t. m. (za ceno 49.561 gld.) in v Polji pri Kozjem (za 5000 gld.)

(G. dr. J. Dečko) se je v izvrstnem govoru pritoževal v deželnem zboru, zakaj se na novi deželni železnici od Celja do Velenja ne rabi slovenščina. Isto tako izvrstno govoril je g. dr. J. Sernec o našem razmerju ljudskih šol in pouku nemškega jezika. O tem več v članku.

(O posojilnicah in hranilnicah) je v deželnem zboru govoril prav dobro g. Miha Vošnjak, znani veščak na tém polji.

(Govori vseh naših poslancev) v štajerskem deželnem zboru so bili izvrstni toda mi žalibog nimamo prostora, da bi jih priobčili.

(Iz Teharjev). Občinske volitve 29. marca t. l. vršila se je pri nas občinska volitev. „Graška teta“ in za njo „Celjska vahtarica“ kar v zvezde kujete teharske volilce, češ da so z ogromno večino v vseh razredih prodrli s svojimi nemškimi kandidati. To je nesramna laž, kakor tudi, da je sploh kak Slovenec agitiral. Za nasprotno stranko sta pač brusila peté in jezik obč. sluga Zupanc in odbornik Golec. — Volilci iz ostalih občin, 8 mož I. razreda ter zavedni Teharčani se volitve niti udeležili niso; potem naj pa Nemci govoré o ogromni večini! Od 262 volilcev došlo je na volišče le 58—60 mož, in sicer iz III. razreda od 214 le 36 volilcev, iz II. razreda od 36 le 18—20 in iz I. razreda od 12 volilcev le 4; to so oni, ki so bili voljeni; evo jih: Reznik 36, Kovač 34, Jellek 33 in Lokošek 32 glasovi. Došli volilci bili so izključljivo delavci iz fabrike v Štorah in so dobili „od zgoraj“ povelje, katere naj volijo. Mi proti izvoljenim odbornikom — ki so razun g. Jelleka vsi slovenske krvi — nimamo nikake mržnje, ker so še precej sposobni, če tudi v 12. letih, odkar opravljajo občino, o njih nič veselega napisati ne moremo. Kako bode v prihodnje, čemo videti.

(Deželne trtnice) so v Pišecah, (okr. brežki) v Borlu (okr. ptujski), v St. Gallenu na Gor. Štajerskem in na vinorejski šoli v Mariboru. V mariborski kaznilnici se bode tudi priredila trtnica.

(V Gradci) so odprli novo deželno klet, v kateri so bili nemški in slovenski poslanci dobre volje. Posebno laskav pa deželni glavlar grof Wurmbrand.

Ogled po širokem svetu.

(Nemčija in Rusija) se zopet približujete.

(Iz Rusije) se bode preselilo veliko Judov v Ameriko, kar pospešuje bogat jud Hirš.

(V Ameriki) mora biti že veliko ljudi,

da je narodni zbor v Wašingtonu sklenil, da se naseljevanje Kitajcev ne sme dopuščati. V Čikagu je 1¼ milijona ljudi, vmes so tudi Slovenci, ki pa vsled svoje siromašnosti in neizobraženosti kar zginejo, kakor kaplja v morji. Morda zdihujejo po ječah in bolnišnicah.

Dopisi.

Sv. Vid pri Ponikvi. — Pobralla nam je bela žena našega preljubljenega župnika in duh. svet. gosp. Jožefa Ulaga, dne 26. sušca. Bili so ranjki iskreni domoljub. Svoj narod so ljubili čez vse. Oni so še iz takoimenovane stare garde, katera je 48. leta se jela gibati in buditi naš mili slovenski narod. Podpirali so radi uboge dijake, pa tudi drugim ubožcem so bili oče. Prihodnjo jesen bi imeli obhajati zlato sv. mašo. Rekli so: „Rad bi še učakal to slovesnost, ako mi Bog dopusti“; a prišlo je drugače. — Zapustiti so mogli svoje župljane, kateri so jih častili in ljubili; to je tudi pokazal pogreb. V ponedeljek, 28. sušca ob 10. uri je bil slovesen pogreb, katerega se je udeležilo veliko število ljudstva, šolska mladina, c. k. davkarski uradniki iz Šmarja, drugi gospodi, pa 19 duhovnikov.

Spreved so vodili preč gospod J. Tombah, dekan rogački, in so tudi na prižnici se prav ginljivo od rajnih poslavljali. Na grobu se je pelo: „Blagor mu!“ Od vseh strani se je slišalo: Oh, dragi gospod, počivajte mirno in zemljica Vam naj bo lahka!

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Slovensko uradovanje). Čem bolj nemškutarja pritiska na nas, tem bolj se oživlja in drami naš narod iz dolgega spanja. Narodna zavednost se širi tudi po Murskem polju. V dokaz temu poročam vam, da je občina Bučečevce sklenila enoglasno slovensko uradovanje v seji občinskega zastopa dne 20. marcija t. l. ter je tudi naznanila ta sklep dotičnim uradom. Mi najsrčnejše pozdravljamo ta možki korak vrle Bučečevske občine, ki je s tem pokazala, da v njej klije neustrašen slovenski duh. Bog daj, da bi enak možki sklep storile vse občine na celem Murskem polju!

S Kamenščaka pri Ljutomeru. Po naših goricah se je začela v novjšem času širiti pogubna trtna uš. Našo občino pa je izpodjedala še hujša uš že dosti let in to je brezverska nemškutarija. Letos pa se je oživela in vzdramila slovenska krv. Kamenski občanje so spoznali, da je sramota, ako Slovincem nemškutarji gospo-

darijo. Pri letošnji volitvi so pokazali, da Slovenec ni hlapec nemškutarja. Nemškutarska stranka je čisto pogorela; samo pepel je ostal. Niti eden nemškutar ni prišel v odbor. To je možko delo, na katero je ponosen ves Ljutomerski okraj. Za občinskega predstojnika je izvoljen Anton Ficko, posestnik na Kamenščaku. Ta mož je vrli katoličan in trden narodnjak, ki bo gotovo vestno in natančno skrbel za občinske zadeve. Prepričani smo, da bo pri vsem svojem uradovanju odločno branil čast in pravico slovenskega jezika. Tudi vsi izvoljeni odborniki so vsega poštenja vredni moške in trdni slovenski korenjaki, kakoršnih bi vsaki občini želeli. Te prelepe zmage se veseli daleč okoli vsak narodnjak. Od dneva do dneva se pač lahko vidi, kako lepo napreduje in se zaveda vsa Ljutomerska okolica. Vsem našim poštenim možem se odpirajo oči in vsi spoznavajo, da je nemškutar največa sramota in grdoha na sveti. V Ljutomeru samem nosijo še nemškutarji zvonec, rogovilijo in hujskajo zoper nas, da se poštenemu človeku že gnusi. Jaz le ne vem, kako je to, da jih še mi zmeraj podpiramo in nosimo takim „Iškarijotom“ svoj težko zaslužen denar. Kupujmo samo pri slovenskih štacunarjih, podpirajmo samo slovenske rokodelce in zahajajmo le v slovenske krčme. Bodimo moške in pokažimo, da nemškutar Judaž Iškarijot ni vreden našega kruha!

Iz Vržeja. (Zmaga.) Bliža se nam Velikanoč, ko slavi ves katoliški svet zmago našega Izveličarja nad peklom. S tem velikim praznikom slavil bo naš trg tudi veselo zmago, katero si je priboril 17. marca t. l. Naše požarno društvo vrglo je od sebe jarem, ki ga je že dolgo tiščal. Istega dne si je izvolilo novega načelnika in sicer Antona Ostrea. Ta mož je skozi in skozi katoliški poštenjak in poleg tega pa tudi iskren in neustrašen narodnjak. Odzdaj pričanja se za naše požarno društvo novo življenje. Naš vrženski trg je rešil pred celim svetom svojo čast. Odločna zavednost se močno širi med nami. Čvrsti slovenski duh se vzbuja pri starih in mladih. Nemškutarija pa je pri nas popolnoma odevela. To je tudi prav.

Na slovenski zemlji mora biti Slovenec gospodar, nemškutar naj si gre v Berlin iskat kruha! Može, bodimo trdni in neomahljivi kakor jeklo!

Iz Soštanja dne 14. aprila. Dasi pozno, vendar je enkrat tudi k nam se povrnila po dolgočasni zimi vesela spomlad in povila v zelen plašč našo prelepo Saleško dolino. V tem času sicer nenavadno lepo vreme ugaja vrlo našemu kmetijstvu in prav lepo kažejo se povsod zimske setve; žalibože so nam že po trtni uši skoraj celo opustošeni vinogradi tudi letos pozebli in je naše upanje na dobro vinsko leto popolnoma uničeno. Želeti bi pač bilo, da bi se naši kmetje marljivo sadjereje poprijeli, ktera bi jim lahko mnogo dobička prinesla in bi vsaj imeli dobro in zdravo pijačo in bi jim ne bilo treba umetno napravljene in zdravju jako škodljivega vina kupovati, kterege si naši krčmarji po tujih agentih naročajo od nemških in ogerskih židov.

Sploh pa so v zadnjem času v našo dolino začeli prihajati in nadlegovati naše kmete mnogi tuji nemški in židovski agenti z nevaljanimi gospodarskimi stroji in z drugo ropotijo, ktero bi radi našim kmetom za drag denar na vrat obesili. In res so se dali nekteri kmetje zapeljati in so si naročili omenjene stroje. Zdaj so še le videli, da je je židovski agent prevaril, kajti stroji niso za nikako rabo. Pošljejo torej stroje židu nazaj, a žid strojev ne sprejme, ampak toži dotično kmete pri sodnji in osleparjeni kmeti morajo ne le samo nevaljani stroj

ampak tudi židu provzročene tožne in druge stroške poplačati, ker so prej z agentom sklenjeno pogodbo podpisali. —

Svetovali bi torej našemu kmetu, da porine vsakega k njemu došlega agenta čez prag — in gotovo ga ne bode več v njegovo hišo. Kakor se čuje, dobili bomo v Soštanj narodnega trgovca, kar bi res bilo jako potrebno, da ne bomo več prisiljeni kupovati nevaljanega in mnogo precenjenega blaga pri naših nemškutarskih „krčmarjih“, ki znajo le tedaj slovenski, kedar jim Slovenec denarje šteje.

Naša toliko zaželjena železnica ni še dozdej in tudi ne bode za naprej imela nobenega uspeha, dokler se naši želji ne ustreže in dokler se mnogi nedostatki pri tej železnici ne odpravijo. Prav hvaležni smo zato našemu odličnemu poslancu gospodu dr. Lipoldu, da je v zadnjem deželnem zboru otej stvari tako natančno govoril in navedel mnoge pri tej železnici se nahajajoče nedostatke in napake, ki ovirajo promet imenovane proge.

Pri tej priliki izrekamo pa tudi presrčno hvalo vsem našim slovenskim deželnim poslancem, ki so v zadnjem zasedanji deželnega zbora branili tako krepko naše narodne pravice — posebna hvala pa gre vrlima poslancema gosp. dra. Dečku, in dru. Sernecu, ki sta se svojima izvrstnima govoroma se tako odločno potegnila za slovenske šole in našim nasprotnikom pokazala, da kri ni voda — da ne bojo Slovenci nikdar plesali, kakor bojo Nemci godli. —

Razne stvari.

(Angleško vojstvo) ima po zadnjem uradnem poročilu 196.569 častnikov in moštva. Angličev je 151.311 ali 76,2 odstotkov vse vojne škotcev 16.538 ali 8,3 odstotkov in 28.720 ali 14 odstotkov Ircev. Mahomedancev, Indijcev in Židov je vseh skupaj komaj 667. Po veri je 68 odstotkov mož angleške (protestantske), 18,4 odstotkov katoliške, 7,6 odstotkov Veslejanecv. Mej 64.000 častniki in moštvo angleške mornarice jih je pa 47.000 angleške vere.

(Advokati na Dunaji.) Odkar so se predmestja združila z notranjim mestom so Dunajčani nekako ponosni s svojim mestom. Pred novim letom je izdala odvetniška zbornica izkaz spodnjeavstrijskih odvetnikov, ki se tudi posebe ozira na ogromno število odvetnikov na Dunaji. Po tem izkazu imajo posamni okraj po številu tako le nastanjene odvetnike: Notranje mesto 592, Leopoldstadt 19, Landstrass 6, Wieden 21, Margarethen

1, Mariahilf 19, Neubau 22, Josefstadt 9, Alsergrund 13, Favoriten 2, Simmering 2, Meidling 3, Hietzing 6, Rudolfsheim 6, Fünfhaus 7, Ottakring 4, Hernals 6, Währing 6 in Döbling 2. Ves Dunaj je torej imel pred novim letom 746 odvetnikov, katerih je 704 v desetih starih in 42 v desetih novih okrajih. Z novim letom pa je odprlo na Dunaji še šest novih odvetnikov svoje pisarne. Dunajčani imajo torej sedaj 752 odvetnikov. V vseh drugih spodnjeavstrijskih mestih imajo pa 119 odvetnikov.

(V angleškem mestu Grimsby) so na posebno čuden način volili svoje župane. Imeli so občinsko trato. Na to so ob volitvi peljali svoje kandidate. Zavezali so jim oči in dali vsakemu zveženj mrve v roke. Potem so prignali tele in ga med nje spustili, čegar mrvo je tele začelo jesti najprej, tistega so svečano proglasili za župana.

(Odškodovanje nedolžnih obsojencev.)

(Nova postava o podporah vinogradnikom) od strani države je potrjena. Prihodnjic o njej obširneje. Deželni zbor štajerski je tudi dovolil 10.000 gld. v ta namen, da se bodo dajala brezobrestna posojila za nove vinograde. In to je skrajni čas; kajti trtna uš je uničila vinograde vse že okoli Brežic, veliko v Halozah. Prikazala se je v celjskem, mariborskem in ljutomerskem okraju in drugod.

(Za boljše vinorejske razmere) z ozirom na neugodno trgovinsko zvezo z Italijo se je potegnil tudi štaj. deželni zbor.

(Izvrstno americko-sromeljsko vino) iz l. 1890 točijo v Brežicah v gostilni „pri lipi“ — (liter 52 kr.).

Druge slovenske novice.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslal neimenovan njen prijatelj 61 raznih, deloma zelo dragocenih knjig. — Pri drugem občnem zboru posojilnice v Radovljici so navzoči zadružniki zložili 30 gld.; po predlogu g. M. Pesjaka iz Kamne Gorice se je nabrani znesek obrestonos naložil, posojilnično ravnanje bode pa skrbelo za nadaljno nabiranje doneskov, dokler naložena vsota ne naraste na 100 gld., in se posojilnica v Radovljici vpiše kot pokroviteljica naši družbi. — Posojilnici v Vitanji in Črnomlju sta darovale po 10 gld.; posojilnici v Gornjem Gradu in v Šmihelu pri Pliberku po 5 gld.; g. K. Pestevšek je nabral v veseli družbi 2 gld. 60 kr. in g. M. Kokač je daroval 50 kr. — Zahvaljujoč se gg. posameznim darovalcem isto tako kot slavnim domorodnim društvom usojamo si beležiti to prepričanje, da so naši denarni zavodi — domoljubne smotre podpirajoč — vredni tudi sami isto take domoljubne zaslonbe.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) Graška izvanakademiška podružnica je imela 7. marca t. l. svoje letno zborovanje ob obilni udeležbi čč. udov in gostov. Prvomestnik, g. ravnatelj Fr. Bradaška, se je najpoprej spominjal umrlega ustanovnika, preč. kanonika dr. M. Robiča, in je povabil navzoče ude k sv. maši, katero je za pokojnika daroval 9. marca v mestni župni cerkvi podružnični tajnik, preč. g. vojaški župnik monsigr. Ivan Tomše. Potem je omenil vesele novice, da je bivši podružnični blagajnik, g. prof. Fr. Hubad poklican na Dunaj. Poudarjal je slednjič še požrtvovalnost tamošnjih rodoljubnih obrtnikov, ki so tudi podružnični udje. — Iz nam doposlanega poročila o zborovanju z radostjo povzamemo, da zanimanje za našo družbo

raste i v Gradci, na čemur se moramo posebno zahvaliti mladeniško naudušenemu g. prvomestniku in neutrudno delavnemu blagajniku, g. c. kr. okrajnemu sodniku Fr. Hrašovcu. — Vodstvo glavne družbe razpošilja te dni širom po Slovenskem 2 važna poziva. Prvi vabi domoljubno slovensko ženstvo, naj bi snovalo kolikor največ mo, goče ženske podružnice; drugo je pisan, slavnim društvom, naj bi postala pokrovitelji naši družbi. — Za družbine namene so darovali: Ormoška posojilnica 15 gld., član delavskega bralnega društva v Idriji g. Val. Pogačnik, nabral 5 gld. 2 i kr. in posojilnica v Celovci 5 gld. Iskreno zahvalo izreka vsem in vsakemu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) je dovolil kranjski deželni zbor 1000 gld. podpore.

(Jurčičev kip) se bode postavil v ljubljanskem novem gledališču. Tako je sklenil kranjski deželni zbor, in to je prav!

(Dr. Josip Rakež), znani rodoljub koroški, nastanil se je v Velikovci na Koroškem, kot mestni zdravnik. Čestitamo bratom našim v Korotanu na tako važni pridobitvi. Gospodu doktorju pa želimo mnogo vspeha, kot zdravniku in narodnjaku.

(Slovenske posojilnice iz l. 1891.) Posojilnica v Glinjah na Koroškem je imela v svojem 3. upravnem letu 71.052 gld. denarnega prometa, 110 gld. čistega dobička in 578 gld. prihranjene zaloge. Posojilnica v Vitanji je imela že v svojem 2. upravnem letu 90.500 gld. prometa, 123 gld. čistega dobička in 739 gld. reserve. — Iz uzorno sestavljenega računa nove posojilnice v Gornjem Gradu posnamemo, da je imela ta denarni zavod že v svojem 1. upravnem letu 127.085 gld. denarnega prometa, 234 gld. čistega dobička in 484 gld. zadružne zaklade. — V Špodnjem Dravbergu je imela posojilnica v svojem 4. upravnem letu 61.625 gld. prometa in 1.042 gld. zadružnega zaklada. — Lepo naprednje tudi črnomaljska posojilnica, ki je imela v svojem 7. upravnem letu 214.036 gld. denarnega prometa, 1630 gld. čistega dobička in 4950 gld. zadružne zaloge.

(Kranjski deželni zbor) je volil dr. Papeža v deželni odbor. Poslanec Hribar se je odločno potegnil za to, da bi se bila Komenskoga slavnost brez ovir praznovala, in grajal je, da se je prof. Spinčič odstavil iz službe.

(Dolenjska železnica), in sicer proga na Kočevje začela se bode graditi meseca maja.

(Iz Krškega). Ljudje s polja vedno bolj silijo v Ameriko. — Cepljenje americkanskih trt je učil g. dr. Romih tudi nekatere odrasle ljudi. — Davčni pristav g. Debe-

lak gre v Lož. — Več ljudi je v naši okolici letos opustilo obdelovanje vinogradov. Žalostno!

(**Kranj**) dobi tudi svojo hranilnico; to bude 4. na Kranjskem. Dve nemški (v Kočevji in kranjska v Ljubljani) in 2 slovenski (ljubljska mestna in nova v Kranji).

(**Na Rakeku**) je imel poslanec dr. Ferjančič dobro obiskovan volilni shod.

(**V Boštanj**) ob Savi pride za župnika č. g. J. Lavrenčič, kaplan v Kranji; gosp. učiteljica Šmittek je premeščena v Smlednik na Gorenjsko.

(**Na Koroškem**) se bude po Ziljski dolini zidala železnica z deželno pripomočjo.

(**Isterskemu slovenskemu poslancu**) prof. Spinčiču je minister vzel službo, ker je bil zelo odločno delaven v smislu združenja Slovencev in Hrvatov to in onstran Litave. Žalostno za odločno avstrijsko-slovenskega domoljuba in za obilo njegovih somišljenikov. V deželnem zboru isterskem so se slovenski poslanci britko o tem pritoževali. Tudi druge Slovane to peče.

(**Na Goriškem**) želé imeti železnico od Legatea na Vipavo in Gorico. V mestu samem se pa nekateri branijo nove proge po Furlanskem.

(**V isterskem deželnem zboru**) so Italijani kaj surovo postopali nasproti slovenskim poslancem; vlada sama prezira hrvatski jezik.

Druge avstrijske novice

(**Deželni zbori.**) Štajerski zbor ni hotel še prenarediti kmetijske družbe in je vrnil vso to zadevo deželnemu odboru, da poroča v prihodnjem letu. Deželni uradnik za kmetijstvo se pa bude nastavit. Ko so bile železniške zadeve na vrti, so se slovenski poslanci (dr. Lípold, dr. Dečko, Vošnjak) krepko potegnili za pravice slovenskega jezika pri deželnih železnicah. Nemci so godli staro pesem, da Slovenci nemško znajo; — če tudi. — dežela je dolžna naš jezik spoštovati in ga rabiti. — Pri šolstvu je poslanec Robič dobro opomnil, da so tako zvane „deželne“ meščanske šole z ozirom na majhno število učencev predrage in naj se spremené v splošne meščanske učilnice, kakoršne so po drugih deželah. Toda nemški poslanci so rekli, da predlog njegov že zaradi tega, Nemcem ne utegne koristiti, ker ga je stavil — Slovenec. Bojé se brez potrebe že naprej, da bi se utegnlo potlej v meščanske šole v Celji in Mariboru kaj slovensčine vpeljati. — Dr. Dečko je stavil slovensko pritožbo v zadevi preobilne nemščine na Makolski šoli. — Kako so slovenski poslanci grozen napad štaj. Nemcev in nemškutarjev na slovensko narodnost odbili, o tem poročali bomo na prvem

mestu. Omenimo le tu, da se je ta napad tudi poštenim Nemcem in vladi prehud zdel. Res ne vemo, kam so zabredli štajerski poslanci, ki hočejo prevzeti nekako zoper postavno pokroviteljstvo nemškega „sulfurajna“. — Krepko so se slov. poslanci potegnili za slovenske profesorje v Ptuiju. V našem in drugih deželnih zborih se je obravnavala postava o cenih stanovanjih za delavce. Naš zbor je sprejel postavo o zdravstvenih razmerah (poročevalec Jerman) in o ženitovanjskih oglasnicah. Zaključen je bil pred cvetno nedeljo. Slovenci smo zopet videli, da nas Nemec ne mara. Ali nas zatirajo, ali dražijo ali se pa iz nas — norčujejo. Toda mi bodemo na to delali, da nas bodo spoštovali. Vedno več davkov za vse mogoče deželne urade plačevati — to vendar tudi ne gre. — V kranjskem deželnem zboru, ki se je pečal največ le z gospodarskimi zadevami, pritoževal se je poslanec Pfeifer o velikih in novih davkih na Dolenskem, osobito v krškem okraju. Kmetijski družbi in za ceste je dovolil velike podpore, n. pr. za razstavo l. 1894 — 15.000 gld., dramatičnemu društvu 3000 gld. za trtnico v Grmu 500 gld. Posvetovanje je bilo o novi bolnici, o gledališču itd. — V Koroškem zboru sta se slovenska poslanci Einšpieler in Muri potegnili za slov. šole. — Tirolski in gornje-avstrijski deželni zbor sta se pečala s šolskim vprašanjem in bi rada šole izročila večjemu cerkvenemu uplivu. Tirolski je sklenil novo šolsko postavo, potrebno učiteljem in šoli. — V Brnu so slovenski poslanci v slovesnih govorih izjavili, da ljubijo cesarja in Avstrijo. To je bilo potrebno, kajti tudi ondi kakor drugod so hudobneži, ki sumničijo Slovane v tej sveti stvari. — Dalmatinski poslanci so si brez potrebe precej navskriž. — Češki poslanci so ustavili znano „spravo“, ki je bila le Nemcem v korist. — Gališki zbor se je med drugimi za to čudno misel potegnil, da bi gimnazijalci dobili monturo ali uniformo. — Za narodne pravice so se potegnili slovenski poslanci skoro v vseh deželnih zborih, kjer je naš narod zastopan. Največ deželnih zborov se je že zaključilo.

(**Shod vinorejcev**) na Dunaji je tožil o veliki bedi med viničarji na Dol. Avstrijskem; o neumnih davkih od vinogradov in nasvetoval, da se ustanovijo zadruge, ki bi zopet vinograde zasajale in da se nastavijo vinograjski nadzorniki, ki bi te nasade pospeševali. — Prihodnjič natančno poročilo.

(**Shod odločnih Hrvatov**) bude 24. t. m. na Reki.

(**Časniški kolek**) za 1 kr. pobirajo zdaj avstrijske pošte od inozemskih časnikov, torej tudi od ogerskih in hrvatskih časopisov.

V gosposki zbornici je pravna komisija pretresala predlog poslaniške zbornice o odškodovanju nedolžnih obsojencev. Pravna komisija je soglasno sprejela načrt poslaniške zbornice, da je namreč država dolžna odškodovati nedolžne obsojence, ter da je to pravična zahteva modernega pravosodstva (justice). Vender se v mnogem, posebno o postavnem razlogu takih odškodovanj imenovana komisija ni strinjala z načrtom poslaniške zbornice.

Po mnenji pravne komisije v gosposki zbornici ni iskati pravnega razloga glede odškodovanja nedolžnega obsojence v krivdi državnih organov t. j. sodnikov, temveč ta isti najti je le v nesreči nedolžnega obsojence, katero mu je povzročilo kazensko sodišče in za to mora biti država vselej odgovorna. Vsled teh vodilnih nazorov se je načrt tako-le spremenil: Na mesto izraza „odškodovanje za krivično prestano kazen“ sprejel se je izraz „odškodovanje za krivično obsodbo“, ker so mnoge kazni posledice že obsodb samih. Ta zakon se pa ne bode oziral samo na zlučaj oproščenja po ponovitvi kazenskega postopka, ampak se bode razširil tudi na vse druge slučaje oprostitve izpuščene v postavnem načrtu poslaniške zbornice, kakor pritožbo ničnosti itd. v obrambo zakona. V onih slučajih pa, kjer je nakopičenih mnogo razlogov za odškodovanje nedolžnega obsojence sme minister prava pridobiti taka odškodovanja milostnim potom presv. cesarja. Komisija izrekla se je pa tudi, da nedolžni obsojenec ne more zahtevati odškodovanja, ako se ni poprijel proti prvi obsodbi postavnih sredstev. O odškodovanju ne bode sodil navadni sodnik, ker je pravna komisija ukrenila, da o tem izreka konečno rešitev državno sodišče.

Pomniti je pa tudi še treba, da mora nedolžni obsojenec zahtevati odškodovanje najdalje v šestdesetih dneh potem, ko je prejel od ministerstva prava izpričalo izkazuje nedolžnosti, ker sicer nima več pravice za odškodovanje.

Telegrami „Domovini“.

Celje, 15. aprila 1892.

Dunaj. Državni zbor sklican je na dan 26. aprila.

Dunaj. Nj. Veličanstvo podarilo je novo-imenovanemu školu v Kreuzer-u Juliju Drohobeczky-u krasni škofovski ornat; kapiteljnu pa slovesno mašno obleko in ornat za celo škofijsko asistenco.

Dunaj. Poštni oficijal Anton Maschek pl. Mnasburg radi poneverjenja denarnih pisem prijet in izročen deželnemu sodišču.

Dunaj. V ceremonijski dvorani cesarskega dvorca umival cesar 12 starčkom noge.

Zagreb. Dijak Feyer, ki je v razburjenosti ustrelil svojega tovariša, srbskega dijaka Kneže-

vića, bil je spoznan krivim uboja in obsojen na dve leti težke ječe.

Beligrad. Milan se poteza za francoško državljanstvo. V kratkem se bode baje naturalizoval.

Petrograd. Govori se, da bode car šel v Berolin ob priliki, ko potuje v Kodanj. — Bolezen Giersova je opasna. Pridružila se je pleuritis.

Slovenske knjige.

(„Osnovni nauki iz fizike in kemije) za meščanske šole“ — imenuje se knjiga, katero je spisal ravnatelj Andrej Senekovič v Ljubljani.

(Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah). Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob enem priročna knjiga za obrtnike. Spisal dr. Tomaž Romih, meščanske in obrtne nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Celje 1892. l. Založil in tiskal Dragotin Hribar. Cena vezanemu iztisu 1 glđ., s pošto 1 glđ. 10 kr. Velika osmerka, str. 177. — To je naslov veleznamenite knjige, ki je prva te vrste in svedoči o velikanskem napredku na slovensko-šolskem književnem polju. Obširnejšo oceno prinesemo v bodočih listih.

Prošnja do slovenskih čitalnic in bralnih društev.

Za narodno izobraževanje, združevanje in pospeševanje narodne zavesti so bile slovenske čitalnice neizmerne vrednosti, odkar so se začele snovati in delovati. Vsaj se še marsikdo spominja, kako je bil že ranjki Bleiweis ponosen in vesel, ko se je po njegovem in drugih domoljubov trudu v življenje obudila tu in tam slovenska čitalnica. Od leta 1860 pa do danes se je že toliko teh narodnih ognjišč oživilo, da je vredno in spodbudno, da se zopet sestavi njih pregled. To željo je izprožil nek domoljub, ki bi rad v knjižici tekoče leto priobčil takov pregled. V ta namen je podpisanega naprosil, da bi se tega dela lotil. Ker mu te opravičene domoljubne želje nikakor odbiti ne morem, zato prosim vse slovenske čitalnice in bralna društva, da bi mi pri priliki sledeče podatke o svojih zavodih iz leta 1891 poslali blagovolili: Ime društva, število udov, število odbornikov, ime in stan predsednika, tajnika in blagajnika; število časnikov, knjig; število besed (veselic); vrsta veselic (petje, gledišče, godba, ples, društvene igre, tombola itd); denarstveni promet; premoženje (gotovina, glasovir, godbeno orodje, pohištvo), dobrotnike in še druge slučajne zanimivosti, s katerimi se društvo odlikuje.

V Krškem, 1. marca 1892.

J. Lapajne.

V gosposki zbornici je pravna komisija preselala predlog poslaniške zbornice o odškodovanju nedolžnih obsojencev. Pravna komisija je soglasno sprejela načrt poslaniške zbornice, da je namreč država dolžna odškodovati nedolžne obsojence, ter da je to pravična zahteva modernega pravosodstva (justice). Vender se v mnogem, posebno o postavnem razlogu takih odškodovanj imenovana komisija ni strinjala z načrtom poslaniške zbornice.

Po mnenju pravne komisije v gosposki zbornici ni iskati pravnega razloga glede odškodovanja nedolžnega obsojenca v krivdi državnih organov t. j. sodnikov, temveč ta isti najti je le v nesreči nedolžnega obsojenca, katero mu je povzročilo kazensko sodišče in za to mora biti država vselej odgovorna. Vsled teh vodilnih nazorov se je načrt tako-le spremenil: Na mesto izraza „odškodovanje za krivično prestano kazen“ sprejel se je izraz „odškodovanje za krivično obsodbo“, ker so mnoge kazni posledice že obsodbe samih. Ta zakon se pa ne bode oziral samo na zlučaj oproščenja po ponovitvi kazenskega postopka, ampak se bode razširil tudi na vse druge slučaje oprostivne izpuščene v postavnem načrtu poslaniške zbornice, kakor pritožbo ničnosti itd. v obrambo zakona. V omni slučajih pa, kjer je nakopičenih mnogo razlogov za odškodovanje nedolžnega obsojenca sme minister prava pridobiti taka odškodovanja milostnim potom presv. cesarja. Komisija izrekla se je pa tudi, da nedolžni obsojenec ne more zahtevati odškodovanja, ako se ni poprijel proti prvi obsodbi postavnih sredstev. O odškodovanju ne bode sodil navadni sodnik, ker je pravna komisija ukrenila, da o tem izreka konečno rešitev državno sodišče.

Pomniti je pa tudi še treba, da mora nedolžni obsojenec zahtevati odškodovanje najdalje v šestdesetih dneh potem, ko je prejel od ministerstva prava izpicalo izkazane nedolžnosti, ker sicer nima več pravice za odškodovanje.

Telegrami „Domovini“.

Celje, 15. aprila 1892.

Dunaj. Državni zbor sklican je na dan 26. aprila.

Dunaj. Nj. Veličanstvo podarilo je novomenovanemu škofu v Kreuzer-u Juliju Drohobeczky-u krasni škofovski ornat; kapiteljnu pa slovesno mašno obleko in ornat za celo škofijsko asistenco.

Dunaj. Poštni oficijal Anton Maschek pl. Muasburg radi poverjenja denarnih pisem prijet in izročil deželnemu sodišču.

Dunaj. V ceremonijski dvorani cesarskega dvorca umival cesar 12 starčkom noge.

Zagreb. Dijak Peyer, ki je v razburjenosti ustrelil svojega tovariša, srbskega dijaka Kneže-

viča, bil je spoznan krivim uboja in obsojen na dve leti težke ječe.

Beligrad. Milan se poteza za francosko državljanstvo. V kratkem se bode baje naturalizoval.

Petrograd. Govori se, da bode car šel v Berlin ob priliki, ko potuje v Kodanj. — Bolezen Giersova je opasna. Pridružila se je pleuritis.

Slovenske knjige.

(„Osnovni nauki iz fizike in kemije) za meščanske šole“ — imenuje se knjiga, katero je spisal ravnatelj Andrej Senekovič v Ljubljani.

(Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah). Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob jednem priročna knjiga za obrtnike. Spisal dr. Tomaž Romih, meščanske in obrtne nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Celje 1892. I. Založil in tiskal Dragotin Hribar. Cena vezanemu iztisu 1 gl., s pošto 1 gl. 10 kr. Velika osmerka, str. 177. — To je naslov veleznamenite knjige, ki je prva te vrste in svedoči o velikanskem napredku na slovensko-šolskem književnem polju. Obširnejšo oceno prinesemo v bodočih listih.

Prošnja do slovenskih čitalnic in bralnih društev.

Za národno izobraževanje, združevanje in pospeševanje národne zavesti so bile slovenske čitalnice neizmerne vrednosti, odkar so se začele snovati in delovati. Vsaj se še marsikdo spominja, kako je bil že ranjki Bleiweis pnosen in vesel, ko se je po njegovem in drugih domoljubov trudu v življenje obudila tu in tam slovenska čitalnica. Od leta 1860 pa do danes se je že toliko teh narodnih ognjišč oživilo, da je vredno in spodbudno, da se zopet sestavi njih pregled. To željo je izprožil nek domoljub, ki bi rad v knjižici tekoče leto priobčil takov pregled. V ta namen je podpisanega naprosil, da bi se tega dela lotil. Ker mu te opravičene domoljubne želje nikakor odbiti ne morem, zato prosim vse slovenske čitalnice in bralna društva, da bi mi pri priliki sledeče podatke o svojih zavodih iz leta 1891 poslali blagovolili: Ime društva, število udov, število odbornikov, ime in stan predsednika, tajnika in blagajnika; število časnikov, knjig; število besed (veselic); vrsta veselice (petje, gledišče, godba, ples, društvene igre, tombola itd.); denarstveni promet; premoženje (gotovina, glasovir, godbeno orodje, pohištvo), dobrotnike in še druge slučajne zanimivosti, s katerimi se društvo odlikuje.

V Krškem, 1. marca 1892.

J. Lapajne.

Vožni red na južni železnici,

veljaven od 28. decembra l. l.

- Odhod iz Celja proti Dunaji.** Brzovlak ob 1. uri 38 m. ponoči; poštni vlak ob 5. uri 34 m. popoldne in ob 3. uri 10 m. ponoči; lokalni vlak ob 6. uri 20 m. zjutraj; mešani vlak ob 8. uri 52 m. popoldne.
- Odhod iz Celja proti Trstu.** Brzovlak ob 3. uri 23 m. popoldne in ob 4. uri 24 m. zjutraj; poštni vlak ob 10. uri 14 m. popoldne in ob 1. uri 54 m. zjutraj; lokalni vlak ob 6. uri zjutraj; mešani vlak ob 5. uri 38 m. zvečer.
- Odhod iz Maribora na Koroško.** Brzovlak ob 3. uri 25 m. ponoči; lokalni vlak ob 5. uri 25 m. zjutraj in ob 10. uri 4 m. popoldne ter ob 3. uri 20 m. popoldne.
- Odhod iz Pragarskega proti Ptuj, i. t. d.** Brzovlak ob 3. uri 35 m. ponoči; osebni vlak ob 9. uri 37 m. popoldne in ob 8. uri 10 m. zvečer.
- Odhod iz Celja v Velenje.** Mešani vlak ob 6. uri 55 m. zjutraj in 3. uri 50 m. popoldne.
- Odhod iz Velenja v Celje.** Mešani vlak ob 5. uri 50 m. zjutraj in 2. uri 35 m. popoldne.
- Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb.** Osebni vlak ob 5. uri 12 m. zjutraj in 1. uri 38 m. ter ob 5. uri 10 m. popoldne.

Priporočilo.

Usojam si preč. damam uljudno naznaniti, da izdel. jem

vsakovrstno obleko

po dunajskem kroju za vsako sezono.

Večletne moje izkušnje v prvih dunajskih zavodih dajejo mi prijetno upanje, da bodem v vsakem oziru najbolje postregla.

Za mnogobrojna naročila se topla priporočujoč, znamenjam

z velespoštovanjem

Marija Pungersšek, šivilja,

(30) 2

Celje, Gospodske ulice št. 15.

== Dobro blago. ==

Tkalec v Vojniku pri Celji

se naznanja in priporoča visok. čast. duhovščini in slav. občinstvu, da izdeluje iz doposlane domače preje namizne prte v vsaki poljubni barvi v eni širokosti, dalje prtiče in brisače po najnižji ceni.

Kdor bi svoje preje ne imel, naroči si omenjeno tudi lahko pri meni.

Zagotavljajoč dobre in zveste postrežbe udani (22) 2

Štefan Čečko.

== Dobro delo. ==

Naznanilo!

Usojam si uljudno naznanjati veleč. duhovnikom, gg. uradnikom in učiteljem ter slavnemu občinstvu, da sem z današnjim dnevom v hiši g. H. Tančiča, nasproti cerkve odprl

prodajalnico z mešanim blagom

pod tvrdko

Ivan Hudovernik.

Imel bodem izbirno zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga, platna, sukna, hlačnega cajga, robcev, lipša, gumb, posebno na izbir za šivilje in krojače, vse vrste storjenih srajc. Finega sladkorja, kave, riža, moke, koruze in drugih deželnih pridelkov, soli, finega olja, kisa, vsakovrstnih barv suhih in oljnatih, sploh vse v špecerijo spadajoče blago. Vse vrste galanterijskega blaga, papirja, kovčkov, vse vrste šolskih zvezkov, tablic, peres itd. Tudi vse v železino spadajoče blago, kakor: žebeljev, ključavnic, dratu, železa, kuhinjskega orodja, železne in email. piskre, ponve itd. — Priporočam se torej vsemu narodnemu občinstvu za naklonjenost in zagotavljam zanesljivo in najcenejšo postrežbo v kljub vsaki konkurenci. Kajti držite se gesla: „Svoji k svojim!“

Šmarje pri Jelšah, 1. aprila 1892.

(31) 2

S spoštovanjem

I. Hudovernik.

OZGANILO.

Na enorazrednici v Polji, okraj Kozje, se s tem potom zidanje v razširjanje šole (s preliminarom 5000 gl.) razpisuje. — Minuendna dražba vrši se 24. aprila 1892 ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju, kjer se tudi načrti in preudarek na ogled.

Krajni šolski svet Polje,

(Post Wind-Landsberg) 1. aprila 1892.

(32) 1

Martin Hostnik, načelnik.

P. t. slavnemu občinstvu!

Podpisana izdelujem raznovrstno perilo za dame in gospode po največjem kroju. Prevzamem tudi napravo cele bale, itd. ter se najuljudneje priporočam za obilo naročevanje.

Celje, dne 20. marca 1892.

ZOPIJA KAPUS (23) 2

v Celji, Graška cesta štev. 1.

JOSIP HOČEVAR, krojaški mojster,

Celje, Graška cesta št. 14.

Priporoča velečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo (33) 1-17 veliko zalogo storjenih oblek za gospode in dečke po najnovjšem kroju in nizkih cenah.

Velik izbor sukna

iz vnanjih, kakor tudi domačih svetovno priznanih tvrdk in fabrik.

Vzako varovala se izvrši na željo v treh dneh ter se zagotavlja trajna in solidna postrežba.

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijsko:

Dunaj, I., Giselstrasse 1., Budimpešta, Franca-Jozefa trg 5 a c v družbeni hiši.

Filijala za Ogrsko:

Budimpešta, Franca-Jozefa trg 5 a c v družbeni hiši.

Aktiva družbe dne 30. junija 1891 frk. 117.550.797 —

Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 30. junija 1891 „ 20.725.259 —

Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar posluje družba (1848) „ 249.311.449 —

V zadnjem dvanaestmesečnem poslovanju prijavilo se je novih zavarovanj za „ 61.372.000 —

tako, da se je prijavilo zavarovanj ves čas odkar družba posluje za „ 1.728.184.555 —

Prospekti, cene po katerih se ravna družba pri izdavanju polic in prijavi obrazci dobe se brezplačno pri gospodih agentih ali pa pri **generalni agenturi v Ljubljani**, Tržaška cesta 4 pri **VIDONU ZESCHKO-tu.** (29) 12

Dragotin Vanič

trgovina s suknom, platnom in manufakturnim blagom v Celji

na oglu Graške ceste in Rotovške ulice

priporoča za pomladansko sezono sl. občinstvu in čast. duhovščini svojo bogato zalogo raznovrstnega blaga po najnižji ceni.

Tinktura za želodec,

katero prireja **GABRIJEL PICCOLI**,

lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče delovanje prebavnih organov ureja-joče sredstvo. Odstranjuje težkoče v želodcu-krepča želodec, ter pospešuje telesno odprtje. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po

12 in več steklenic. Zabojček z 12 steklenic velja gl. 136, z 55 stekln. 5 kgr. teže velja gl. 526. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničo razprodajajo lekarnar Kupferschmid v Celji, Bamalari in König v Mariboru, Molitor v Ptujii Eichler, Nedved, Trnkoczy in Franje v Gradci. (14) 21—5

Zvršuje najfinejša ga-

lanterijska dela po

nizkih cenah.

* Naročila se

Ele- hitro zvr-

gantno in sujejo.

trajno ve- *

zanje vsakovrst-

nih knjig, posebno

protokolov. (24) 19—3

KAROL HERZL,
Kaj. Govez, Gosposke ulice št. 15, Celje.

Alfred Pungeršek

knjigovez (26) 19—3

Celje, Gosposke ulice št. 15

se priporoča vis. čast. duhovščini, učiteljem, uradom, trgovinam in zasebnikom za

== knjigovezko delo ==

in vse v njegovo stroko spadajoče stvari. Delo solidno in po nizkih cenah. Pisma naročila se obratno rešujejo.

Josip Matič

Kolodvorsko ulice 7, Celje

Zaloga specerijskega blaga, vina, delikates, južnega ovočja, ptičjega zobanja, mineralnih vod, in deželnih pridelkov. — Blago vedno sveže. Postrežba točna in cene nizke. Zunanja naročila oskrbe se z vsako povratno pošto. — — — — —

STEFAN BOUCON,

— stolar —

Graške ulice šte. 23, CELJE

se priporoča za napravo vsakovrstnega v njegovo stroko spadajočega dela. Prevzame tudi vsako popravo stolov pletenih s slamo in žico. — Cene nizke, delo solidno in trajno. (16) 12—4

Zaloga specerijskega blaga

Milan Hočevar

Celje, Graška cesta, 3

Velika zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, čokolade, kakao, riža, finega olja, vinskega kisa, raznovrstnega čaja, pravega ruma, slivovke sremske, kranjskega brinovca, kognac, vinskega žganja, najboljša štajerska in avstrijska vina v butilkah, malaga, madeira, sheri in raznega šampanjca, svinjske masti, masla, švicarskega in parmazanskega sira, ogrskih salam, sardel, sardin, makaron, južnega sadja, sliv, lešnikov, najboljše moke, vsakovrstnih popolnoma zanesljivih semen i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Raznovrstne mineralne vode.

Zagotavljam zanesljivo in najcenejšo postrežbo vkljub vsaki konkurenci.

Klobuke najlepše in najmočnejše

poleg tega pa še, kar je glavna stvar, veliko ceneje kot posvoda drugod so dobiti le pri

ŠTIBERNIK-u v Celji

Rotovške ulice (Rathausgasse) št. 2

V zalogi so vedno močni klobuki domačega izdelka. Lepi izbor pravih zajčjekov kosmatih in gladkih v vseh barvah in formah. Velika zaloga trdih klobukov v različnih barvah in najnovejšega fazona, za velečast, duhovščino posebne specialitete. — Za poletni čas pravi kastorji le 45 gram. težki, boljši ko vsak slamniki, so dobiti v različnih barvah in najmodernejših forme. Velik izbor srajc domačega izdelka, iz šifon, terkail, bele in pisane kolerce, manšete, zavratnice (penkle), naravniki, žepne rute, knofi za srajce, nogovice, spodnje hlače, Jäger srajce, prave in imitirane itd. Pravo garantirano angleško kavčuk-perilo, kolerci, manšete in opersniki (Forhemd), belo in pisano, popolnoma enako berkail perilu in močnejši, ko vsako drugo, ker je v sredi platno. Nakupovanje volne od ovac. Prevzamejo se tudi klobuki v barvanje in popravilo.

(22) 9—2